

Bruxelles, den 16. juni 2023
(OR. en)

10607/23

Interinstitutionel sag:
2023/0076(COD)
2023/0077(COD)

ENER 358
ENV 687
CLIMA 304
COMPET 621
CONSOM 232
FISC 126
CODEC 1123

NOTE

fra:	De Faste Repræsentanternes Komité (1. afdeling)
til:	Rådet
Komm. dok. nr.:	7435/23 +ADD1 7440/23 +ADD1
Vedr.:	Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om ændring af forordning (EU) nr. 1227/2011 og (EU) 2019/942 med henblik på at forbedre Unionens beskyttelse mod markedsmanipulation på engrosenergimarkedet Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om ændring af forordning (EU) 2019/943 og (EU) 2019/942 samt direktiv (EU) 2018/2001 og (EU) 2019/944 med henblik på at forbedre udformningen af Unionens elektricitetsmarked – Generel indstilling

I. INDLEDNING

1. Den 14. marts 2023 forelagde Kommissionen et forslag til forordning med henblik på at forbedre udformningen af Unionens elektricitetsmarked (EMD) og forslag til forordning med henblik på at forbedre Unionens beskyttelse mod markedsmanipulation på engrosenergimarkedet (REMIT).

2. Disse forslag kommer efter de meget høje priser og prisudsvingene på elektricitetsmarkederne, der blev observeret i 2021 og 2022, og er baseret på tre søjler – at beskytte forbrugerne, at øge stabiliteten og forudsigeligheden af energiomkostningerne og dermed bidrage til EU-økonomiens konkurrenceevne og at sætte skub i nye energiinvesteringer.

II. STATUS OVER DRØFTELSENE

1. I anden del af marts 2023 indledte det svenske formandskab forhandlinger om forslagene i Energigruppen. På grundlag af resultaterne af disse drøftelser har formandskabet forelagt fem revisioner af både EMD og REMIT.
2. Arbejdet med begge forslag er foregået hurtigt i de seneste måneder, og de blev også drøftet af ministre på samlingen i TTE-Rådet (energi) den 28. marts 2023 i Bruxelles, hvilket har resulteret i retningslinjer for det videre arbejde.
3. Forslagene blev også drøftet i De Faste Repræsentanternes Komité den 31. maj med hovedfokus på tovejsdifferencekontrakter, erklæring af en regional elpriskrise eller en EU-dækkende elpriskrise og kapacitetsmekanismer. Komitéen gav formandskabet politiske retningslinjer og udstak en kurs for det videre arbejde.
4. Den nuværende femte revision, jf. dokument 10605/23 og 10606/23, bør tjene som grundlag for den generelle indstilling. Ny tekst er angivet med **fed skrift og understregning**, og udgået tekst er angivet med [...]. Tekst fra tidligere revisioner er angivet med **fed skrift**, og udgået tekst er angivet med **/...**.

III. ARBEJDET I EUROPA-PARLAMENTET OG ANDRE EU-ORGANER

1. I Europa-Parlamentet er Udvalget om Industri, Forskning og Energi (ITRE) det ansvarlige udvalg for begge sager. MEP Nicolás González Casares (S&D, Spanien) er udpeget som ordfører for EMD, og MEP Maria da Graça Carvalho (PPE, Portugal) er ordfører for REMIT. Parlamentet bør vedtage begge betænkninger i september 2023.
2. Hverken Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg eller Det Europæiske Regionsudvalg har afgivet udtalelse endnu.

IV. VIGTIGSTE ELEMENTER I FORMANDSKABETS KOMPROMISFORSLAG

1. Medlemsstaterne støttede den måde, hvorpå debatten i De Faste Repræsentanternes Komité og drøftelserne i Energigruppen blev afspejlet i arbejdet med de fire revisioner af de to forslag.
2. Af hensyn til retssikkerheden og klarheden vil artikel 2 og 3 i den foreslåede forordning om elektricitetsmarkedet, som ændrer direktiv (EU) 2018/2001 og (EU) 2019/944, blive adskilt fra nævnte forordning og blive et selvstændigt direktiv. Dette er en juridisk og teknisk tilpasning, som ikke berører de væsentlige bestemmelser i forslagene.
3. De vigtigste ændringer kan sammenfattes således:

For så vidt angår EMD:

1. I forordningens artikel 7a er det spidsbelastningsudjævningsprodukt, som medlemsstaterne kan anskaffe og aktivere med henblik på at opnå en reduktion af efterspørgslen efter elektricitet i spidsbelastningsperioder, blevet knyttet til direktivets artikel 66a, som fastsætter erklæringen af en regional elpriskrise eller en EU-dækkende elpriskrise. Produktet begrænses til varigheden af en priskrise i henhold til artikel 66a, stk. 2.

2. I henhold til forordningens artikel 7b må data fra særlige måleenheder kun anvendes af transmissionssystemoperatører (TSO'er) og distributionssystemoperatører (DSO'er) efter samtykke fra slutkunden. Hvis en slutkunde ikke har installeret en intelligent måler, eller hvis en slutkundes intelligente måler ikke leverer de data, der er nødvendige til at levere fleksibelt elforbrug eller fleksibilitetsydelser, skal TSO'erne og DSO'erne acceptere data fra en særlig måleenhed, hvis sådanne foreligger.
3. I henhold til forordningens artikel 8 må lukketiden for det budområdeoverskridende intraday-marked ikke være mere end 30 minutter før realtid fra den 1. januar 2026. Den regulerende myndighed i en given medlemsstat kan dog indrømme en undtagelse fra dette krav efter anmodning fra den relevante TSO indtil senest den 1. januar 2029 på grundlag af en konsekvensanalyse og en handlingsplan for at afkorte lukketiden for det budområdeoverskridende intraday-marked til 30 minutter. Denne undtagelse kan forlænges yderligere med højst tre år på grundlag af en revideret handlingsplan og konsekvensanalyse. Senest den 1. januar 2032 må lukketiden for det budområdeoverskridende intraday-marked ikke være mere end 30 minutter.
4. Med hensyn til forordningens artikel 9 er gennemførelsen af regionale virtuelle knudepunkter nu genstand for en konsekvensanalyse. Efter en sådan vurdering vedtager Kommissionen en gennemførelsesretsakt, der fastlægger udformningen af Unionens forwardmarked, der er baseret på regionale virtuelle knudepunkter, og som minimum understøttes af langsigtede transmissionsrettigheder udstedt af TSO'erne. Denne gennemførelsesretsakt skal bl.a. omfatte en metode til fastlæggelse af det geografiske anvendelsesområde for de regionale virtuelle knudepunkter og en metode til beregning af referencepriserne for de regionale virtuelle knudepunkter.
5. Med hensyn til forordningens artikel 19 blev det præciseret, at kompensation som følge af sammenkoblingslinjernes begrænsede kapacitet til operatører af offshoreanlæg, der producerer elektricitet fra vedvarende energikilder, i et offshore budområde vedrører operatører af anlæg, der er direkte forbundet til to eller flere budområder. Denne kompensation må ikke overstige de samlede flaskehalsindtægter fra sammenkoblingslinjer mellem de berørte offshorebudområder på årsbasis.

6. I henhold til forordningens artikel 19a skal medlemsstaterne lette udbredelsen af elkøbsaftaler ved at fjerne uberettigede hindringer og uforholdsmæssige eller diskriminerende procedurer eller afgifter. Det blev også præciseret, at instrumenter til at lette udbredelsen af elkøbsaftaler kan omfatte, men ikke er begrænset til, statsstøttede garantiordninger til markedspriser, private garantier eller sammenlægning af efterspørgslen efter elkøbsaftaler.
7. Med hensyn til artikel 19b i forordningen blev det præciseret, at tovejsdifferencekontrakter skal finde anvendelse på nye investeringer, der tager sigte på væsentligt at opgradere eksisterende produktionsanlæg, øge kapaciteten eller forlænge deres levetid. For at tage højde for de projekter, der er under forberedelse i medlemsstaterne lige nu, er der tilføjet en passende overgangsperiode, dvs. at bestemmelserne i denne artikel kun finder anvendelse på kontrakter under ordninger for direkte prisstøtte til nye investeringer i produktion, der er indgået tre år efter datoen for denne forordnings ikrafttræden. Overgangsperioden for offshorehybridanlæg, der er tilsluttet to eller flere budområder, er fastsat til fem år. Med hensyn til fordelingen af indtægterne fra differencekontrakter er det vanskeligt at ramme den rette balance mellem at give medlemsstaterne fleksibilitet og returnere indtægter til slutkunderne. Hovedreglen om, at indtægterne skal fordeles til slutkunder, fastholdes, men medlemsstaterne kan også anvende dem til at finansiere omkostningerne ved ordningerne for direkte prisstøtte eller investeringer til reduktion af elomkostninger for slutkunderne. Den andel af indtægterne, der fordeles til slutkunder, som er virksomheder, må ikke overstige den samlede andel af alle virksomheders elforbrug. Omfordelingen berører heller ikke statsstøttere reglerne i artikel 107 og 108 i TEUF. Endelig er der indarbejdet en undtagelse for mindre anlæg til produktion af vedvarende energi og demonstrationsprojekter.
8. Hvad angår forordningens fleksibilitetsbestemmelser:
- Forbindelserne mellem fleksibilitetsbestemmelserne i artikel 19c-19f er overordnet blevet styrket og yderligere præciseret.

- I forordningens artikel 19c er indholdet af rapporten om behovet for systemfleksibilitet blevet yderligere præciseret, og det gøres klart, at en anden myndighed eller enhed, der er udpeget af en medlemsstat, end den nationale regulerende myndighed kan vedtage rapporten, og at de kan anmode TSO'erne og DSO'erne om at levere input. Den skal tage hensyn til den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering og de nationale tilstrækkelighedsvurderinger. Rapporten skal desuden som minimum evaluere hindringerne for fleksibilitet på markedet og foreslå relevante afbødende foranstaltninger.
 - I forordningens artikel 19d er det vejledende nationale mål nu for fleksibilitet, hvad angår ikkefossile brændsler, og skal baseres på rapporten i henhold til artikel 19c. Medlemsstaterne kan også fastsætte foreløbige vejledende mål inden den første forelæggelse af rapporten.
 - I forordningens artikel 19e kan medlemsstaterne anvende fleksibilitetsstøtteordninger, hvad angår ikkefossile brændsler, der består af betalinger for den disponible kapacitet, hvis investeringerne i fleksibilitet, hvad angår ikkefossile brændsler, ikke er tilstrækkelige til at nå det vejledende nationale mål, der er fastsat i artikel 19d. Dette forhindrer ikke medlemsstaterne i at opfylde deres vejledende mål på anden vis.
9. Med hensyn til kapacitetsmekanismer gav medlemsstaterne udtryk for, at der er behov for at strømline godkendelsesproceduren. For at imødekomme medlemsstaternes betænkeligheder blev der tilføjet en revisionsklausul, således at Kommissionen forelægger en detaljeret rapport senest en måned efter denne forordnings ikrafttræden med en vurdering af mulighederne for at strømline og forenkle processerne i henhold til kapitel IV. I den forbindelse skal Kommissionen anmode agenturet om at ændre metoden for den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering, hvis det er relevant. Desuden forelægger Kommissionen senest tre måneder efter denne forordnings ikrafttræden forslag med henblik på at forenkle processen for vurdering af kapacitetsmekanismer, hvis det er relevant.

10. Fortsat med hensyn til kapacitetsmekanismer anmodede medlemsstaterne under hele forhandlingsforløbet om at få fjernet kapacitetsmekanismernes midlertidige karakter og henvisningen til kapacitetsmekanismer som en sidste udvej. I forlængelse af nødvendigheden af at begrænse forvridninger af konkurrencen og det indre marked anerkendes det i de foreslåede tekster, at kapacitetsmekanismer kan spille en vigtig rolle med hensyn til at sikre ressource-tilstrækkelighed, navnlig i forbindelse med omstillingen til et kulstoffrit system. I den forbindelse indfører teksten en mulighed for at anmode Kommissionen om en begrænset udvidelse af undtagelserne fra CO₂-emissionsgrænsen i kapacitetsmekanismerne som følge af problemer med forsyningssikkerheden.
11. I forordningens artikel 64, direktivets artikel 66 og i betragtning 53b er der indrømmet nye undtagelser for Estland, Letland og Litauen for så vidt angår deres balancemarkeder. Da de baltiske lande er afhængige af det russiske synkrone område med henblik på frekvensforvaltning, har de endnu ikke kunnet udvikle deres eget velfungerende balancemarked. Den russiske angrebskrig har øget risikoen for forsyningssikkerhed for de baltiske lande. For at de får mulighed for at udvikle deres eget balancemarked og forbindelsen til det kontinentale Europa, vil de baltiske lande derfor i en vis periode blive undtaget fra visse krav, der gælder for eksisterende balancemarkeder.
12. Artikel 66 og den tilhørende betragtning 53g indfører undtagelser for Cypern fra artikel 40, stk. 4, og artikel 54, stk. 2, indtil transmissionssystemet i Cypern er tilsluttet andre medlemsstaters transmissionssystemer via sammenkobling.
13. Hvad angår direktivets forbrugerbestemmelser:
 - I betragtning 46 præciseres det, at kunderne bør have mulighed for at få mere end ét målings- og faktureringssted dækket af det fælles tilslutningspunkt for deres lokalitet. Her har medlemsstaterne fået større fleksibilitet til at fastsætte disse regler på nationalt plan. Desuden er muligheden for at anvende intelligente målersystemer, der kan dække mere end ét målepunkt, blevet tilføjet.

- I artikel 11a og betragtning 44 er det blevet tilføjet, at medlemsstaterne kan undtage leverandører, der kun tilbyder dynamiske priskontrakter, fra forpligtelsen til at tilbyde fastpriskontrakter og tidsbegrænsede kontrakter, forudsat at dette ikke har en negativ indvirkning på konkurrencen og opretholder et tilstrækkeligt udvalg af fastpriskontrakter og tidsbegrænsede kontrakter.
- I artikel 15a og betragtning 51 om energideling er balanceansvaret mellem aktive kunder blevet præciseret. Endvidere gælder alle de fastsatte forbrugerrettigheder og -forpligtelser for slutkunder, der er involveret i energidelingsordninger. Det er desuden blevet præciseret, at begrebet energideling ikke berører gældende nationale regler for godkendelse af leverandører.
- I artikel 27a og betragtning 48 er det blevet præciseret, at dette direktiv ikke griber ind i eksisterende ordninger med forsyningspligtige leverandører. På samme vis er det, hvis en medlemsstat allerede har udpeget en forsyningspligtig leverandør inden dette direktivs ikrafttræden, ikke nødvendigt at gennemføre en ny procedure for udpegelse af en forsyningspligtig leverandør. Derudover er det muligt at udpege en forsyningspligtig leverandør enten før eller på det tidspunkt, hvor leverandøren svigter.

- I artikel 66a og betragtning 53 har Rådet fået et større proceduremæssigt skøn med hensyn til at fastslå, hvornår der foreligger en elpriskrise. Rådet bør på forslag af Kommissionen ved hjælp af en gennemførelsesafgørelse fastlægge, hvornår der foreligger en regional eller EU-dækkende elpriskrise, og afgørelsen bør også præcisere dens gyldighed i tid, som kan være på op til et år. Med hensyn til de udløsende faktorer er kriterierne for engrosmarkedet hovedsagelig blevet bibeholdt som i Kommissionens forslag, men der er indført en mulighed for at udelukke perioder med unormale priser ved beregningen af meget høje priser. Samtidig er kriterierne for detailmarkedet blevet gjort mere fleksible, dels ved at indføre et interval for niveauet af kraftige stigninger i detailpriserne på elektricitet, dels ved at mindske den fremadrettede vurdering af, hvor længe disse priser forventes at forblive høje fra seks måneder til tre måneder. Endelig tilføjes en mekanisme til forlængelse af en regional eller EU-dækkende elpriskrise, som vil blive genstand for en vurdering fra Kommissionen og et forslag fra Kommissionen.
- Med hensyn til direktivets gennemførelsesperiode bibeholdes den generelle regel om seks måneder i overensstemmelse med Kommissionens forslag. Der er imidlertid indført en periode på 24 måneder for artikel 4 om frit valg af leverandør og artikel 15a om energideling for at lette medlemsstaternes gennemførelsesprocesser.

For så vidt angår REMIT:

- a) I artikel 2, stk. 20a, og betragtning 10 er der indsat en definition af "ordrebog" efter anmodning fra flere delegationer for yderligere at præcisere forslaget.
- b) I artikel 4a og 9a samt betragtning 11 og 12 vedrørende platforme for intern viden (IIP'er) og registrerede indberetningsmekanismer tilføjes det, at agenturet i visse tilfælde bør have beføjelse til at trække en godkendelse tilbage. Desuden har Kommissionen fået beføjelse til at vedtage gennemførelsesretsakter for yderligere at præcisere gennemførelsen af bestemmelserne vedrørende registrerede indberetningsmekanismer og IIP'er. Efterfølgende vil disse artikler først finde anvendelse, når Kommissionen har vedtaget de relevante gennemførelsesretsakter.
- c) I artikel 9 og betragtning 18a er kravet til markedsdeltagere i Unionen, der er bosiddende eller etableret i et tredjeland, blevet ændret. Det er nu et krav, at disse markedsdeltagere udpeger en repræsentant i den medlemsstat, hvor de er aktive, i stedet for at angive et kontor for at skabe større klarhed for medlemsstaterne.
- d) Med hensyn til artikel 13 kan ACER udøve sine beføjelser inden for medlemsstaternes jurisdiktion, medmindre den nationale regulerende myndighed gør indsigelse med den begrundelse, at den formelt har indledt eller foretager en undersøgelse af de samme forhold eller har foretaget en undersøgelse af de samme forhold og fastslået, at der foreligger eller ikke foreligger en overtrædelse. ACER underretter forinden den nationale regulerende myndighed og andre berørte myndigheder herom. ACER kan udøve sine beføjelser, hvis den nationale regulerende myndighed ikke træffer de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme anmodningen fra ACER i sager med grænseoverskridende virkninger. Når ACER har afsluttet sin undersøgelse, udarbejder det en undersøgelsesrapport med resultaterne heraf.

- e) Stadig i artikel 13 tilføjes det, at agenturet kan udøve sine beføjelser, uden at dette berører stk. 3a, hvis den kompetente nationale regulerende myndighed anmoder det om at udøve sine beføjelser med hensyn til handlinger, der har grænseoverskridende virkninger.
- f) I artikel 13a vedrørende ACER's kontrolundersøgelser på stedet er det blevet præciseret, at kontrolundersøgelserne skal forberedes og gennemføres i tæt samarbejde og i samordning med de nationale myndigheder. Beføjelserne i forbindelse med ACER's kontrolundersøgelser på stedet er blevet yderligere præciseret for at skabe større klarhed. Det er også blevet tilføjet, at kontrolundersøgelser på stedet i private lokaler ikke må foretages uden forudgående tilladelse fra en judiciel myndighed.
- g) Artikel 13c om proceduremæssige garantier for ACER's undersøgelser er blevet styrket ved at præcisere retten for de personer, der er genstand for dets undersøgelse, til at fremsætte bemærkninger til forhold, der vedrører dem, inden ACER vedtager undersøgelsesrapporten i henhold til artikel 13.
- h) I artikel 16b er det blevet præciseret, at agenturets retningslinjer og henstillinger ikke er bindende, og at agenturet ikke vil kunne offentliggøre oplysninger om, hvorvidt en national regulerende myndighed efterlever retningslinjerne eller henstillingerne.
- i) I artikel 18 og betragtning 18 er der foretaget ændringer for at sikre en mere konsekvent anvendelse af administrative bøder i medlemsstaterne. Med henblik herpå er der medtaget en liste over kriterier for fastsættelse af disse administrative bøder og deres størrelse. Desuden har medlemsstaterne fået større fleksibilitet, da der indføres mulighed for at fastsætte lavere bøder i det enkelte tilfælde. Procedurene i de tilfælde, hvor en medlemsstats retssystem ikke giver mulighed for at pålægge administrative bøder, er også blevet tilføjet.

V. KONKLUSION

1. I lyset af ovenstående opfordres Rådet til at gennemgå formandskabets kompromistekster, som de foreligger i dokument 10605/23 og 10606/23, løse eventuelle udestående spørgsmål, der måtte opstå under samlingen, og nå til enighed om Rådets generelle indstilling med henblik på de kommende forhandlinger med Europa-Parlamentet.
-